

[0295]

WURDSNEUPERIJEN

35. Nijfrysk *prongel*.

Op s. 73 fan R. Brolsma syn *Trije Novellen* (1934) lêze wy dizze sin: „... der rekke ien mei de foet bitize efter in *prongel* matten". Sneupendewei waerd ik gewaer, dat it dêr brûkte wurd *prongel* krekt-en-gelyk yn it Flaemsk foarkomt. Neffens De Bo, *Westvlaamsch Idioticon* (1873), s. 895 is *prongel* to Brugge in útdrukking foar 'rommel' (binammen foddien en bellen, âldizer ensfh.) en in *prongelaar* bitsjut dêrre 'foddekeapman, opkeaper'. It die my fierders bliken, dat *prongel* in njonkenfoarm is fan *prondel*, dat hiele Flaenderen hiem hat. Dat *prondel* wierliken foar de âldere foarm oanmurken wurde moat, kinne wy opmeitsje út it wurdboek fan Kiliaan, dy't *prondel* - en net *prongel* - optekene hat mei in forwizing nei *prondselinghe* of *prondelinghe*. Hy omskriuwt it mei *scruta*, *friuola*, dat wol sizze 'foddien en bellen, rommel'. Oer Kiliaan komme wy dan by it Middelnederlânsk torjochte, dat ús de âldste fynplakken fan *prondel* biskikt. By *prondel* heart it tiidwurd *prondelen*, dat pleatslik ek as *prongelen* bikend is, lyk as it *WNT*. XII (1949), kol. 4418 ús fornijt. As foarbyld fan it gebrûk is dêr út it Flaemsk oernommen: "Hy *prondelt* in oud ijzerwerk en zijn vrouw in oude kleeren". J. Vercoullie, *Bekn. etym. Wb. der Ned. taal* (1925), s. 273 wol ha, *prondelen* soe troch letterkear út *plonderen* (*plunderen*) ûntstien wêze. Dat hat grif wol eigenskip, as wy bitinke, dat mnl. *plonder*, *plunder* 'ynboel, bedguod, âlde klean, plonje' en nhd. *Plunder* 'rommel' bitsjut. It wurd *prongel* is sadwaende uterlike famylje fan ús *plonje*, *ploanje*, *plunje*. Yn 'e boppesteande oanhael út Brolsma syn wurk sille wy it mei 'protsje, swikje' werjaen moatte.

W.J. Buma.